

DEMOKRACIJA

Leto IV. - Štev. 33

Trst - Gorica 18. avgusta 1950

Izhaja vsak petek

Zahteve sedanjosti

Naši nasprotniki in tudi nekateri naši prijatelji nam očitajo, da se v prvi vrsti borimo proti Italijanom in šele v drugi vrsti proti komunistom, medtem ko bi se po njihovem mišljenju morali boriti v prvi vrsti proti komunizmu in šele podrejeno proti Italiji. Danes, naša glasila, naši nasprotniki, se mora voditi idejna in ne narodnostna borba. Danes ne obstoji vprašanje, komu bomo ozemeljsko pripadli, temveč edino, kako si bomo ohranili položaj svobodnih ljudi.

Na te in take očitke moramo odgovoriti sledeče: Ni nobenega dvoma, da gre danes za borbo svobode proti zaslužnjemu po nekem zatrevanju kolektivizmu, za katerim se skrivajo samovolja ljudi, ki se hočejo vsiliti svetu. Nobenega dvoma ni, da dajemo pri izbiri med osebno svobodo in kolektivno sužnostjo prednost osebni svobodi in smatramo za svojo glasilsko nalogo vsakogar, ki bi nas v tej osebni svobodi ogrožal. In tudi o tem ni dvoma, da v borbi za svobodo priznamo kot svoje zaveznike vse soščitnike, katere koli narodnosti, in kot svoje sovražnike tudi ljudi naše lastne narodnosti, ki ogrožajo naš ideal svobode. Slovenski komunisti ni za nas manjša, ampak celo večja nevarnost od italijanskega komuniste, kajti slovenski komunist zastuplja naše ljudi, poslušajoč se našega jezika, dočim italijanski komunist ostaja za nas tujec in je zaradi tega v manjši meri sposoben, da nam neposredno škodi.

Ali to je tudi vse, kajti ako pogledamo globlje, vidimo, da med italijanskim nacionalizmom in italijanskim komunistom ni nobene razlike. Nasprotnik nam je eden in drugi. Oba nas hočejo duševno zaslužiti, da bi nas izrabila bodisi kot manjvredno raso bodisi kot hlape totalitarizma. Ali tudi tedaj, kadar Italijani od nas zahtevajo, da se borimo proti komunizmu, ne zahtevajo tega od nas iz čistega antikomunističnega prepričanja ali pa iz spoštovanja do naše pravice na svobodo, temveč samo za to, da bi jim v borbi proti komunizmu bili nekeke koristne budale, kakršne bi tudi bili, ako bi iz nepoznavanja naših narodnostnih potreb nasledili sirenjskim glasovom komunistov.

Italijani zahtevajo od nas, da na svojo narodnost zremo šele s postranske perspektive in da smatramo kot svoj glavni cilj idejno in socialno obračunavanje.

Ali mi bi jih vprašali: »Ali ste tudi vi pripravljeni, da podredite svoje demografske zahteve borbi proti komunizmu?«

Kajti, ako se od nas zahteva žrtve, mora biti pri onem, ki od nas zahteva to žrtve, vsaj ista pripravljenost na enako žrtve. Ali sodeč po njihovem zadržanju, so Italijani danes bolj kot kdaj prej oddaljeni od take poštenosti, kakršno imperativno zahtevajo od nas Slovenci.

Italijani so sicer vsak čas pripravljeni, da nas denuncirajo, kakor smo to naglasili že ob drugih prilikah, enkrat Anglomericanom, drugič komunistom; oni si ne pomisljajo izvesti na našo škodo niti zgodovinskih niti statističnih potočkov, niti organizirati raznih volitev, niti da naše ljudi izključujejo od sodelovanja v javnem življenju; oni ovirajo delo našega šolstva, onemogočajo nam vsako prosvetno delovanje, enako kot nam preprečujejo vsak gospodarski vzpon; odvažajo nam našo dečo, da bi jo vzgojili v mržnji do lastne narodnosti, s svojimi neresnicami in klevetami o nas zavajajo zahodni svet. Kako torej morejo zahtevati od nas, da jim bomo zavezništvo, ko so nam ravno oni naši najhujši nasprotniki?

Od kod imajo pravico, da nam diktirajo politične smerice, ko nam sami odrekajo celo pravico, da bi se branili njihovih nasilstev? Kajti naša politika je zgolj obrambna. Saj menda imamo pravico, da svojo svobodo branimo proti vsem onim, ki nam jo ogrožajo... In ker nam ravno Italijani v največji meri ogrožajo našo svobodo, kar nam dokazuje njihov tisk, kar nam dokazuje Palutanovo tolmačenje celo naših jezikovnih pravic kot koncesije, aretacija dr. Sfiligaja itd., nam pač ne preostaja nič drugega, kot da se branimo z vsemi dopustnimi sredstvi, ki nam stoji na razpolago. Za kaj drugega, kot za to vsiljeno nam obrambo, nam pa za žalost ostaja malo časa in možnosti. Ne preostaja nam ju morda zato, ker mi ne bi hoteli, temveč ker nas v vseh takih prizadevanjih zavirajo ravno Italijani s svojo politiko nesposobnega in izjavnega nasilja, ki omtviti vse prosvetno in gospodarsko življenje naših krajev. Saj so zaradi angloameriške lahkovernosti sebi prigrabili vse koristi iz ERP-a in Marshallovega plana, akoravno tržaško ozemlje brez enakopravnosti

Ob peti obletnici zloma Japonske

Dne 6. avgusta 1945. leta smo prvič čuli javno govoriti o strahoviti atomski bombi, ki je razdejala veliko japonsko mesto Hirošima, in ki je 16. avgusta istega leta s sovpadom sovjetske vojne napovedi povzročila predajo Japonske, s čimer se je končno zdobil zadnji člen sovražne vojske s trikotnim prezrom Rim-Berlin-Tokio.

Z zlomom Japonske se je dejansko končala druga svetovna vojna in Churchill je v svojem prevetelkem optimizmu verjel v tisočletno dobo miru...

Neposredne posledice japonskega zloma so bile: 1) osvoboditev Koreje, ki si jo je Japonska podvrgla v začetku tega stoletja in ki slavi ravno te dni petletnico svoje osvoboditve izpod japonskega jarma; 2) osvoboditev Kitajske, Mandžurije in južnovzhodnih dežel Azije, ki si jih je Japonska v teku druge svetovne vojne pokorila; 3) osvoboditev Formoze, ki jo je Japonska še v drugi polovici preteklega stoletja odtrgala iz okvira kitajske skupnosti; 4) dodelitev južnega Sahalina ZSSR; 5) ameriška zasedba otokov bivšega nebeskega cesarstva.

Posredne posledice padca Japonske so pa po svojem dalekosežnejšem pomenu važnejše, ker pomenijo za ves svet začetek nove dobe nemirnega presnavljanja: za Evropo političnega kolonialnega razkrajanja, za Azijo pa narodnostnega in družabnega obnavljanja. Sovjetski pojav na Daljnem Vzhodu je vili vzvalovanemu in prekipevajočemu nacionalizmu mogočih azijskih narodov, uporniškega duha proti »razrednemu tlačitelju«, ki so ga pa znali komunistični agitatorji spretneje prikazati kot narodnostnega tlačitelja mladih azijskih sil. Azija je tedaj zažarela v divjem plamenu! Azijski razplamteli nacionalizem je našel zanesljivega netilca v svetovni komunistični revoluciji, ki je jela glodati svet!

Zahodno obotavljanje, da bi v skladu z novo azijsko stvarnostjo priznali takoj popolno svobodo Indiji, Indokini in Indoneziji (če iz vzamemo takojšnje dalekovidno ameriško priznanje samostojnosti Filipinov), je samo koristilo stvari mednarodnega komunizma, ki je v Aziji dobil potrebnega zaleta za svoj pohod: Kitajska, Indokina, Malajska, Indonezija, Koreja nam s svojo prelito krvjo in jedrskimi plameni kažejo vijugasto pot azijskega vzpona ob mrki spremljavi svetovnega komunističnega navela.

Tako se danes moramo na Zahodu pripravljati na tretjo svetovno vojno, namesto da bi že uživali do-

Von Kleist je v ZSSR

Glasilsko jugoslovanske komunistične stranke »Borba« izjavlja, da nemški general Von Kleist ni več v Jugoslaviji, ker so ga jugoslovanska oblastva po obsodbi na 15 let ječe zaradi vojnih zločinov proti jugoslovanskim narodom izročili v marcu l. 1949 Sovjetski zvezi, ki bi ga morala soditi zaradi istih zločinov proti sovjetskimi narodom.

»Borba« zaključuje, da zaradi tega general Von Kleist ne more pripravljati načrtov za jugoslovanski vdor v Albanijo.

Angleško posredovanje na Balkanu

Z zanimanjem sledijo v mednarodni javnosti potovanjem raznih angleških diplomatov in politikov v Jugoslavijo. Uradna poročila sicer javljajo, da gre zgolj za poglabitev gospodarskih stikov z Jugoslavijo, ki se zanima za večje dobave elektrotehničnega gradiva za svoj elektrifikacijski načrt, vendar se vzdržujejo vesti, da skuša Anglija pridobiti Jugoslavijo za širše sodelovanje z Zahodom in da istočasno posreduje za ublažitev napetosti med Jugoslavijo in njenimi sosedi. Konkretno govorijo o načrtu angleškega podtajnika Ernesta Davisa, da uredi odnose med Grčijo in Jugoslavijo, s čimer bi položaj v vzhodnem delu Sredozemlja precej pridobil na trdnosti in varnosti.

obeh narodnosti in poštenega sodelovanja domačinov Slovanov in Italijanov, kot to predvideva mirovna pogodba, ne more ne živeti in še manj pricviliti!

Zahtevati torej od nas, da se z veliko vneto zavzamemo za tako stanje, ki bi bilo ustvarjeno čisto proti duhu in smislu mirovne pogodbe, in v katerem nam je namenjena vloga borcev, našim narodnim nasprotnikom pa vloga grabežljivca, kakor je to pokazala izkušnja iz pretekle svetovne vojne, pomeni menda le nekam preveč računati na našo privrženo dobrohotnost.

skega vzpona ob mrki spremljavi svetovnega komunističnega navela.

Tako se danes moramo na Zahodu pripravljati na tretjo svetovno vojno, namesto da bi že uživali do-

brote obetane nam tisočletnega miru...

Ne moremo vprašati, kje leži krivda za nastali položaj, ker ni mogoče utesniti komunističnega be-

Sovjetska zveza obtožena izkoriščanja prisilnega dela

Angleška vlada je predložila gospodarskemu in socialnemu svetu Združenih narodov, ki zaseda sedaj v Zenevi, nove dokaze o prisilnem delu v Sovjetski zvezi.

To dokazno gradivo je sestavljeno v celoti iz zakonov, uredb in uradnih ukrepov izdanih od sovjetske in češkoslovaške vlade. Zato so ti podatki nepobitni.

Iz teh podatkov se lahko ugotovi tri glavna dejstva:

1) Osnovni gospodarski razlog, to je izkoriščanje prisilnega dela v nasprotju s svobodno najetim delom, plačanim po tržnih cenah.

2) Jasno se vidi, da je sistem prisilnega dela sestavni del sovjetske družbe, in sicer tore določen del družabnega reda Zveze sovjetskih socialističnih republik urejen po celotnem sestavu zakonov, uprave in teorije.

3) Iz predložene dokaznega gradiva je razvidno, da se sestav prisilnega dela razširja. Najvažnejši zakoni in uredb češkoslovaške vlade pokažejo n. pr., kako se je sestav prisilnega dela razširil v to deželo.

Da prisilno delo ni toliko poboljševalnega kolikor gospodarskega značaja, jasno potrjuje izvelek iz 29. zvezka »Velike sovjetske enciklopedije«, ki pravi: »S tem, da je Zveza socialističnih republik stopila v razdobje socializma, so se neizmerno povečale možnosti uporabljanja ukrepov za poboljševalno prisilno delo.« Enciklopedija je uradna publikacija. Gotovo ne bi v njej tega zapisali, ako ne bi smatrali prisilnega dela kot nekaj zaželenega.

Nadalje citamo v 47. zvezku »Velike sovjetske enciklopedije«:

»Prisilno delo je v tem, da je oseba obsojena prisilno delati na delu, ki ga organizirajo poboljševalnice, ali pa, da ostane na svojem delovnem mestu. V tem primeru ima obsodba na prisilno delo za posledico znižanje plače do 25 odst.«

Posebne važnosti je druga točka, da je namreč prisilno delo postalo organični del sovjetske družbe. Zakonik Zveze sovjetskih socialističnih republik o poboljševalnem delu to dejstvo logično dokazuje.

Drugi zvezek »Velike sovjetske enciklopedije« navaja, da je »prisilno delo eden od glavnih ukrepov sovjetskega socialističnega kazenskega zakonika«.

Britanski spisi vsebujejo še na-

daljnje izvirne izvlečke in prevode drugih sovjetskih državnih zakonov, ki kažejo, da človeka lahko obsodijo na prisilno delo brez razprave in brez sodnega postopka. Ti zakoni pooblašajo organe sovjetske tajne policije, da lahko obsodijo po uradni poti vsakega državljana Zveze sovjetskih socialističnih republik na pregnanstvo.

Stvarno določa člen 283 uradne »Zbirke vladnih zakonov Zveze sov-

jetskih socialističnih republik«:

»Posebni svet pri ministrstvu za notranje zadeve Zveze sovjetskih socialističnih republik (M.V.D.) ima po zakonu pravico uporabiti pregnanstvo kot upravno kazen.«

Ta sistem sodobnega suženjstva so si prisvojile tudi satelitske države. Z njegovim razširjenjem raste tudi nevarnost, ki jo to suženjsko pojmovanje človeka predstavlja za sodobno kulturo.

casopis »Tulsa Tribune« objavlja članek, v katerem piše med drugim:

»Tako v Veliki Britaniji kot tudi v Franciji nastaja nova nevarna šola »pomiritev«. Širijo namreč teorijo, da se Zahodna Evropa ne sme pustiti zaplesti v zanko »vojne za nadvlado«, do katere lahko pride med Združenimi državami in Sovjetsko zvezo, in da se sme oborožiti samo toliko, da bo odvrnila vsak napad, obema orjakoma pa prepustila, da se borita na drugih bojiščih.

To preprosto misel je naravno povzročilo dejstvo, da so narodi trudni vojne, pa tudi okolnost, da na noben način nočejo priznati, da sta ekspanzivnost Sovjetske zveze in želja Amerike, da jo ustavi, nekaj popolnoma drugega kot poskus podstavljanja nog med dvema enako krivima državama.

V Veliki Britaniji je najvažnejši pristav nauk o nevtralnosti profesor C. E. M. Joad, bivši pacifist in levičarski socialist. Njegova gesla objavlja pariški radikalni list »Le Franc Tireur«. Med drugim trdi, da povzroča atlantska pogodba jezo Sovjetske zveze in da bi jo bilo treba zato razveljaviti. Menda ni potrebno povedati, da širijo to misel navdušeno komunisti po vsej Zahodni Evropi.

Gotovo je krasen primer moralnega poguma, če se kdo skrije za stol in vrže vabo levu v upanju, da bo ta potem napadel koga drugega.

Zmotnost te misli je jasno prikazal Raymond Aron v pariškem »Fi-

snegega pojava v običajno politično zakonitost. Lahko samo vprašamo, zakaj so odgovorni zahodni politiki s svojo razorožitveno naglico omogočili predčasni pojav komunistične revolucionarne nezakonitosti.

Danes ni več možno oklevati, ker komunizma z dialektiko ne bomo več ugnali, ko ga komaj z orožjem ustavljamo na okuženih tleh!

Dvig zahodne nemške policije od 26 na 36 tisoč mož, ustanovitev japonskega policijskega zbora 75 tisočev mož in smotrna oborožitev italijanske vojske nas ne bodo obvarovali grozečega pogina, če se ves svobodni svet ne bo združil v odločnem naporu v obrambo demokracijskih svobod in svoje narodnostne bodočnosti. V zahodnem svetu mora vzplamteti svobodoljubno razpoloženje, ki bo brez pomoči bolj ali manj zanesljivih najemnikov in izsiljevalcev rešilo svet pred zatonom.

Mučna slika evropske politične razbitosti in načelne needinosti, ki se nam ravno te dni nudi v Strasburgu o priliki razpravljanju o Churchillovem predlogu o ustanovitvi enotne evropske vojske in Schumanovem predlogu o jeklarskem in premočnem sodelovanju med Francijo in Nemčijo, kaže, kako težavna je pot do evropske slege in enotnosti.

Kje je rešitev? Rešitev je samo v prizadevanju po čimprejšnji in popolnejši ustvaritvi izenačenih gospodarskih, socialnih in političnih pogojev za vse evropske narode, ki bodo le v tem primeru imeli ves interes, da prevzamejo nase žrtve, ki jih bo od njih zahtevala borba proti komunističnemu nasilju; le v takem primeru se bo Zahod v novi luči uspešno postavil ob bok tudi mladim, življenja prekipevajočim azijskim in afriškimi narodom v skupni borbi za ideale svobode in demokracije.

Od srede do srede

9. AVGUSTA: Belgijski parlament je odobril zakon o prenosu kraljeve oblasti na prestolonaslednika Balduina. — Ameriške sile na Koreji so na jugu z uspehim protinapadom prodrlje do važnega križišča Ciniu; na severu pa komunisti ogrožajo luko Pohang. — Jugoslavija je odklonila vabilo na sestanek zahodnih zastopnikov v VS. — Na Danskem so razpustili parlament in razpisali nove volitve za dne 5. septembra. — Ameriški senat je odobril osnutek zakona, ki določa smrtno kazen ali 30 let ječe za volnustev v času miru. — Indonezija protestira pri nizozemski vladi zaradi kršitve sporazuma o umiku nizozemskih oboroženih sil.

10. AVGUSTA: Francoski zunanji minister zagovarja svoj gospodarski načrt v Evropski posvetovalni skupščini. — Po brezplodnem prepričanju med sovjetskimi in ameriškim zastopnikom je bila seja VS zopet odložena. — Maršal Tito je priredil na Bledu sprejem za diplomatski zbor. — Ameriški napad proti Singapuru še vedno napreduje, Severnokorejci so pa zavzeli Pohang. — Japonska vlada ustanavlja policijske rezerve 75.000 mož. — Vzhodna nemška zbornica je ratificirala varšavske razmejitvene sporazume.

11. AVGUSTA: Ob prevzemu vladarskih poslov po princu Balduinu, je podala belgijska vlada ostavko. — Proizvodnja jekla v Jugoslaviji je za 200 odst. višja od predvojnne. — Seja VS je bila ponovno odložena brez kakršnega koli sklepa. — Draginja se je pojavila tudi v Zahodni Nemčiji. — V poročilu na OZN zaradi neredov v Indoneziji, ki so jih povzročile holandske čete, javlja indonezijska vlada, da je njeno zaupanje v Holandsko močno o-majano. — Ameriški položaj na Koreji se je poslabšal, odkar so komunisti zavzeli luko Pohang; ameriške čete so očistile večji del sovražnikovih mostišč na levem bregu Naktonga in napredujejo v smeri Ciniuja. — Severnokorejska vlada se misli preseliti v Seul.

12. AVGUSTA: Izšla je prva številka lista »Freie Tribune«, glasilso odbora za ustanovitev neodvisne delavske stranke v Nemčiji. — Anglija bo povečala polkono vojsko. — Podpisana je jugoslovansko-egiptska trgovinska pogodba. — Duvieusart in Segers, oba krščanska socialca, sta odklonila nalog za sestavo nove belgijske vlade. — Pri OZN so soglasno sprejeli sklep o federaciji Eritreje z Abisinijo pod cesarjem Haile Selasijem. — Sovjetski vojaški krogi se ne strinjajo z nameni Politbiroja in Kominforma o nujnosti vojaških ukrepov proti Titu. — Avstralija bo sprejela pol milijona italijanskih delavcev.

13. AVGUSTA: Italija predlaga federacijo med Francijo, Nemčijo in Italijo. — V Zahodni Nemčiji so za 90 dni prepovedali izhajanje večine komunističnih listov. — Van Zeeland je sprejel nalog za sestavo nove belgijske vlade. — Bolgarija je sklenila, da izžene turško manjšino. — V ZDA bodo verjetno vnaprej odobrili sklep, da sme ameriška vojska v primeru napada na Jugoslavijo, vkorakati v Jugoslavijo, čeprav ni ta članica Atlantske zveze. — Opuščeno je ameriško letalsko oporišče pri Pohangu, ki pa ga pešadija še krčevito brani; položaj na ostali fronti je resen, čeprav se ni nevaren.

14. AVGUSTA: Indija predlaga, naj odbor šestih nestalnih članov VS preuči vse predloge za mirno in pravično poravnano spora glede Koreje. — Ameriške čete uspešno uničujejo severnokorejska mostišča na levem bregu Naktonga; Severnokorejci se medtem pripravljajo na splošen napad na Taegu. — Tajnik OZN Trygve Lie izjavlja, da ima 450 milijonov kitajskega ljudstva pravico do svojega predstavnštva v OZN, da pa je vojna na Koreji izredno otežkočila rešitev tega vprašanja.

15. AVGUSTA: Maršal Tito je dal indijskemu socialističnemu časnikiarju zanimive izjave o Kitajski in Koreji. — Churchill je odločno posegel v razvoj angleške politike: laburisti ne bi hoteli, da bi se Churchill zopet pojavil kot zagovornik narodnega prebujenja. — Soprog bivešega belgijskega kralja Leopolda, princeza Lilijana de Réthy, se je vrnila iz Švice v Belgijo. — V Zahodni Nemčiji je prišlo do nesoglasij med socialdemokrati in klerikalci glede vprašanja ponovne nemške oborožitve.

Važen intervju maršala Tita

Beograjski dopisnik agencije »United Press« poroča, da je imel maršal Tito važen razgovor o Koreji in Kitajski z indijskim socialističnim časnikarjem Kamolom Benenijem.

Tito meni, da še nekaj časa ne bo mogoče razločevati politične smeri komunističnih držav Daljnega Vzhoda, ki so neodvisne od Moskve. Borba proti sovjetski oblasti se lahko pojavi zaradi sovjetskih poskusov vmešavanja v notranjepolitične prilike omenjenih držav. Kitajski narod se bo prav gotovo uprl, ko bo odkril, da je gospodarsko izkoriščen. Sovjeti bodo po izkušnji z Jugoslavijo verjetno previdneje ravnali v stikih z ostalimi komunističnimi državami. Sovjeti bi hoteli namreč birokratsko nadzorovati vse satelitske države po zgledu svoje notranje politike, to pa ne pomeni, da je marksizem zgrehen, pač pa pomeni, da se sovjetski voditelji oddaljujejo od marksizma. Borba Korejcev za svobodo in zedinjenje bi bila popolnoma upravičena, ko bi se Korejci borili sami.

Glede tega se pa Tito vprašuje: »Toda kakšni so razlogi današnje borbe? Ali bo dovedla borba med severnimi in južnimi Korejci do njihove svobode? Jaz o tem dvomim.«

